

پی‌یر بور دیو

سلطه‌ی مذکر

ترجمه‌ی
محسن ناصری‌راد

www.ketab.ir

This book is a persian translation of
Masculine Domination
By Pierre Bourdieu
Stanford, California, Stanford University Press 2001
Āgah Publishing House, Tehran, 2021

سرشناسه: بوردیو، پیر، ۱۹۳۰ - ۲۰۰۲ م. Bourdieu, Pierre
عنوان و نام پدیدآور: سلطه‌ی مذکر/پیر بوردیو؛ ترجمه‌ی محسن ناصری‌راد؛ ویراستار کاوه اکبری.
مشخصات نشر: تهران: آگه، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری: ۱۴۳ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک: 978-964-329-449-6
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا
یادداشت: عنوان اصلی: Domination masculine.
یادداشت: کتاب حاضر از متن انگلیسی با عنوان "Masculine domination" به فارسی ترجمه شده است.
عنوان دیگر: سلطه مردانه. / موضوع: نقش جنسیت / موضوع: Sex role
موضوع: سلطه‌گری (روان‌شناسی) / موضوع: (Dominance Psychology)
موضوع: قدرت (علوم اجتماعی) / موضوع: (Power Social sciences)
موضوع: مردان -- روان‌شناسی / موضوع: Men -- Psychology
موضوع: تعصب جنسی / موضوع: Sexism
شناسه افزوده: ناصری‌راد، محسن. ۱۳۵۲ -، مترجم
رده‌بندی کنگره: HQ ۱۰۷۵ / رده‌بندی دیکی: ۱۵۵/۳۳
شماره کتاب‌شناسی ملی: ۸۴۶۰۱۷۹

پیر بوردیو
سلطه‌ی مذکر

ترجمه‌ی محسن ناصری‌راد
آماده‌سازی، حروف‌نگاری و نظارت بر چاپ: دفتر نشر آگه
ویراستار: کاوه اکبری
چاپ یکم ترجمه‌ی فارسی: ۱۴۰۰
چاپ و صحافی: فرهنگ‌بان
شمارگان: ۵۵۰ نسخه
همه‌ی حقوق چاپ و نشر این کتاب محفوظ است

نشر آگه

تهران، خیابان بزرگمهر، تقاطع خیابان فلسطین، شماره‌ی ۲۲
تلفن: ۶۶۹۷۴۸۸۴ و ۶۴۴۳۱۵۵
ایمیل: info@agahpub.ir
اینستاگرام: @agahpub
وب‌گاه: agahpub.com

قیمت: ۴۸۰۰۰ تومان

فهرست مطالب

یادداشت مترجم فارسی

جاودانه‌سازی امر قراردادی (یادداشت نویسنده برای ترجمه‌های انگلیسی و آلمانی)
مقدمه

۲۳	۱. تصویری درشت‌نما
۲۵	برساخت اجتماعی بدن‌ها
۴۲	درجیدن-نهفتگی سلطه
۵۴	خشونت نمادین
۶۴	زنان در اقتصاد کالاهای نمادین
۷۲	مردبودگی و خشونت
۷۷	۲. به‌یاد آوردن پایاهای پنهان
۷۹	مذکر بودن به‌مثابه والامقامی
۸۷	هستی زنانه به‌مثابه هستی ادراکی
۹۳	نگرش زنانه به نگرش مردانه
۱۰۷	۳. دوام و تغییر
۱۰۸	امر تاریخی تاریخ‌زدایی
۱۱۴	عوامل تغییر
۱۲۲	اقتصاد کالاهای نمادین و راهبردهای بازتولید
۱۲۹	نیروی ساختار
۱۳۵	مؤخره‌ای در باب سلطه و عشق
۱۳۹	نتیجه‌گیری

یادداشت مترجم فارسی

پی‌یر بوردیو (۱۹۳۰-۲۰۰۲)، اهل منطقه‌ی بئارن^۱ در جنوب‌غربی فرانسه، در سال ۱۹۵۵، در بیست‌وپنج سالگی موفق به اخذ درجه‌ی دکتری در رشته‌ی فلسفه از اکول نورمال سوپریور (ENS) پاریس شد. او در سال ۱۹۵۸ با پیروی از نظام دانشگاهی و بارویکردی علمی نخستین مطالعه‌ی قوم‌شناسانه و مهم خود را در میان مردمان بادیه‌نشین بربر در شمال آفریقا^۲ به پایان رساند. در بازگشت به فرانسه، در مدرسه‌ی عالی مطالعات علوم اجتماعی (EHESS) در پاریس شروع به تدریس کرد. بوردیو در سال ۱۹۷۵ پژوهش‌نامه‌ی علوم اجتماعی^۳ را تأسیس کرد و در سال ۱۹۸۱ مدیر «مرکز جامعه‌شناسی اروپا»^۴ و صاحب کرسی جامعه‌شناسی در کلژ دو فرانس شد. آثار او جزء لاینفک انقلاب فکری در جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی شدند. بوردیو در اوایل دهه‌ی ۱۹۹۰ به‌خاطر آثار علمی و پژوهشی خود که به درخشش بین‌المللی جامعه‌شناسی فرانسه کمک کرده بود موفق به دریافت نشان طلایی «مرکز ملی پژوهش‌های علمی»^۵ فرانسه شد. آثار نظری بوردیو از منسجم‌ترین نظریه‌های اجتماعی نوشته‌شده در اواخر قرن بیستم هستند. مهم‌ترین

1. Béarn

2. Kabylia

3. *Actes de la Recherche en Sciences Sociales*

4. Centre de Sociologie Européenne (CSE)

5. Centre National de la Recherche Scientifique (CNRS)

آثار او در علوم اجتماعی عبارت‌اند از: بازتولید (۱۹۷۰)، طرح کلی نظریه‌ی عمل (۱۹۷۲)، تمایز (۱۹۷۹)، حس عملی (۱۹۸۰)، هومو آکادمیکوس (۱۹۸۴)، چیزهای گفته‌شده (۱۹۸۷)، تأملات پاسکالی (۱۹۹۷)، سلطه‌ی مذکر (۱۹۹۸)، درباره‌ی دولت (۲۰۱۲) و مانه: یک انقلاب نمادین (۲۰۱۳).

***

سلطه‌ی مذکر یکی از آثار متأخر بوردیو در میان بیش از پنجاه اثر او است و تاکنون به چندین زبان زنده‌ی دنیا از جمله انگلیسی، آلمانی، اسپانیایی، عربی، چینی و پرتغالی ترجمه شده است. این کتاب به دلیل موقعیت خود، به منزله‌ی ابزاری مفهومی برای طرف‌داران حقوق زنان، اثری قابل توجه و بسیار ارزشمند است؛ با این حال، بسیاری از طرف‌داران حقوق زنان از آن در هراس‌اند.

بوردیو در سال ۱۹۹۰ نخستین بار مفهوم جامعه‌شناختی «نظم جنسیتی» را مطرح کرد و سال‌ها بعد در اثر حاضر آن را بازنویسی و تکمیل کرد. او در این اثر رویکرد جدیدی به نظریه‌پردازی و پژوهش درباره‌ی نابرابری جنسیتی دارد و آن را مصداق «پارادوکس دوکسا» می‌داند. برای توجیه کلیت ظاهری این تفاوت‌های جنسیتی، دانش‌مندان علوم اجتماعی را به شناخت سازوکارهای تاریخی تاریخ‌زدایی و جاودانه‌سازی تفاوت جنسی فرامی‌خواند.

سلطه‌ی مذکر ریشه در «دوکسا» دارد. به‌زعم بوردیو، «دوکسا»، که باورهای بدیهی هر جامعه و تجربه‌ای است که جهان اجتماعی و طبیعی را بدیهی جلوه می‌دهد، کنش‌های عاملان و عمل فکر کردن در چارچوب هر «میدان» مشخص را شکل می‌دهد. «دوکسا»، با تحمیل خود به شکل دیدگاهی جهان‌شمول، از سلطه حمایت می‌کند و جایگاه سلطه‌گران را بدیهی و پذیرفته می‌نماید و، در نهایت، نظم جنسیتی را چونان نظم طبیعی جلوه می‌دهد.

از نظر بوردیو، عاملان اجتماعی طی فرآیندی دوگانه دیدگاه مذکر را در مردان و زنان نهادینه می‌کنند و مردان را سوژه و زنان را اُبژه می‌سازند و سپس زنان را به اتخاذ سبک زنانه و مردان را به اتخاذ سبک مردانه سوق می‌دهند و، در نتیجه، تفاوت‌های جنسیتی و تبعات آن‌ها را طبیعی می‌سازند. به عبارت دیگر، نظم جنسیتی برساخته‌ای فرهنگی و دل‌بخواهانه است و عیناً در ذهنیت عاملان اجتماعی نهادینه می‌شود و به شکل بخشی از نظم طبیعی چیزها جلوه می‌یابد.